

»Pripravljen imamo nabor ukrepov, da ohranimo delovna mesta«

Na pogovor smo pred iztekom leta povabili generalnega direktorja

Premogovnika Velenje dr. Janeza Rošerja

Mira Zakošek

Za celotno Skupino Premogovnik Velenje je zahtevno leto, poleg tega pa vas nedvomno čakajo izzivi, s katerimi se ne ta ne nobena od prejšnjih generacij še ni soočila. Kako gledate nanje?

»Za Premogovnikom Velenje je leto, ki je v marsičem prelomno. Pričakujemo odločitev Vlade RS glede določitve letnice prenehanja odkopavanja premoga, ki bo zapisana v Nacionalni strategiji za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda. Sprejem strategije je podlaga za sprejem Zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje, v okviru katerega bodo od države zagotovljeni viri in sredstva za zapiranje Premogovnika Velenje, saniranje degradiranih površin in s katerim bo prišlo do kontroliranega postopnega zapiranja ter finančno vzdržnega poslovanja Premogovnika.

Za Premogovnik Velenje sta najpomembnejša dva ključna mejnika: obdobje pred letnico prenehanja odkopavanja in obdobje po njej. Do ciljne letnice bo proizvodnja v Premogovniku Velenje potekala skladno z načrti in tudi po prenehanju odkopavanja bomo v družbah Skupine Premogovnik Velenje še vedno potrebovali številna delovna mesta, s katerimi bomo še najmanj petnajst let po prenehanju odkopavanja za potrebe TEŠ 6 skrbeli za izvedbo vseh zapiralnih del. Predlagana letnica 2033 torej, ne nazadnje, pomeni še vsaj dvajset let izvajanja rudarskih del.

V postopku priprave strategije smo intenzivno sodelovali s ciljem, da bo strategija v največji meri Šaleški regiji, Termoelektrarni Šoštanj, Premogovniku Velenje in zaposlenim v prihodnjih desetletjih

zagotovila pravičen, ekonomsko vzdržen in socialno uravnotežen prehod, ki bo prinesel rast in razvoj ter vzpostavil nova delovna mesta, hkrati pa ohranil ustrezno raven zanesljivosti oskrbe z električno energijo v Sloveniji.«

Zakaj je sprejetje Zakona o postopnem zapiranju za Premogovnik Velenje tako zelo pomembno?

»Čimprejšnje sprejetje Zakona o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje je za nas pomembno predvsem zato, ker bo z njim Premogovnik dobil potrebna sredstva za vse ukrepe, vezane na postopno zapiranje, ki vključuje zapiranje jame, sanacije površine, kadrovske problematiko itd. Zdaj namreč sami in zgolj z lastnimi sredstvi izvajamo vsa sprotna zapiralna dela, od likvidacije posameznih jamskih objektov do sanacije okolja, ki je bilo podvrženo vplivu rudarjenja v okviru lastne proizvodnje, kar seveda vpliva na višino stroškovne cene premoga.

Sprejem zakona si prizadevamo pospešiti, saj se zavedamo resnosti situacije. V pripravo izhodišč smo vključili sindikat, ki aktivno sodeluje pri kadrovske problematiki zakona. V juliju 2021 smo na našo pobudo izvedli sestanek na ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, kjer smo predstavili izhodišča s kadrovske-socialnega področja. Aktivno sodelujemo z ministrstvom za infrastrukturo in lokalno skupnostjo, z Mestno občino Velenje in Občino Šoštanj, tako pri pripravi omenjenega zakona kot tudi zakona o prestrukturiranju regije. Zaradi kompleksnosti situacije in kratkega časa smo se povezali tudi z občinami iz Zassavja, saj so se tam z zapiranjem rudnika že soočili.«

Kako je proizvodnja potekala v letošnjem letu?

»Naše delo poteka 500 metrov pod zemljo, kjer vladajo posebne razmere in zakonitosti, zato je tudi sam potek dela kljub sodobni tehnologiji velikokrat odvisen od narave in geomehanskih razmer, ki so izjemno zahtevne. Žal nam narava tudi letos ne prizanaša, zato so vsi naši napori usmerjeni v doseganje letnega proizvodnega načrta. Že takoj na začetku leta smo se soočili z dejstvom, da prvotno načrtovana proizvodnja premoga, ki je po poslovnem načrtu podjetja, izdelanega v septembru 2020, znašala 3,3 milijona ton, ne bo dosegljiva.

Razlog za to so predvsem posledice koronavirusa v jesenskem delu leta 2020, zaradi katerih smo morali oktobra in novembra lani nekatera pripravka delovišča ustavljati. Problematika okužb s covidom-19 je bila del naše realnosti tudi v letu 2021. V tem obdobju je namreč absenzizem (bolniška odsotnost, karantene ...) znašal tudi preko 20 odstotkov zaposlenih v procesu pridobivanja premoga. Zaradi navedenega smo leto 2021 začeli z načrtovano letno proizvodnjo v višini 3,1 mio ton premoga, kar smo predhodno uskladili tudi z našim lastnikom. Zaradi vseh težav skozi leto pa bo končna proizvodnja nižja. Kljub temu smo skupaj s Termoelektrarno Šoštanj tudi v času najhujše epidemije ves čas zagotavljali nemoteno in zanesljivo oskrbo z domačo električno energijo tretjini Slovenije.«

Kakšno pa je letošnje poslovanje?

Glede na višino dosežene proizvodnje v obdobju od januarja do konca novembra v primerjavi z lanskim letom ocenjujemo tudi primerljivo slabše poslovanje. Premogovniki so namreč

specifične družbe z visokim deležem fiksnih stroškov, zato na njihovo uspešnost pri poslovanju v največji meri vpliva proizvodna učinkovitost oziroma dosežena višina proizvodnje. Bistveni vpliv na poslovanje do konca leta bo imelo tudi gibanje nabavnih cen, saj je trenutno na trgu pomanjkaj surovin (jekló, les ...), ki so ključne za naš proizvodni proces, kar se že odraža v višjih cenah in posledično višini stroškov. O točnih številkah je še prezgodaj govoriti.«

Kako se že danes pripravljate na obdobje prestrukturiranja?

»Sočasno z aktivnostmi in s pripravami na sprejem nacionalne strategije opuščanja premoga smo v Premogovniku Velenje že začeli s predstavljanjem in usklajevanjem ključnih aktivnosti, ki jih mora naslavljati in vsebovati Zakon o postopnem zapiranju, ki bo podlaga za pridobitev finančnih sredstev za potrebe sprotih in končnih zapiralnih del, ter z zagotavljanjem ustreznega kadra. Poleg omenjenega zakona bo pripravljen tudi Zakon o prestrukturiranju SAŠA regije, ki bo omogočil črpanje sredstev za prestrukturiranje, investicije in nove projekte, s katerimi bomo zagotovili nova delovna mesta, in vzpostavitev Sklada za pravični prehod, kar je ključnega pomena za Savinjsko-šaleško regijo, saj bomo s tem lahko spodbujali krožno gospodarstvo, uvajali nove tehnologije in ohranili energetska lokacija Šaleške doline. Premogovnik Velenje v tem času že pripravlja tudi svojo strategijo obratovanja v skladu s procesom prestrukturiranja matične družbe in povezanih družb v Skupini PV, ki jo že usklajujemo tudi s HSE.«

V začetku prihodnjega leta Premogovniku Velenje izteče koncesijska pogodba za pridobivanje premoga. Je PV pravočasno oddal vlogo za njeno podaljšanje in katere aktivnosti vse tečejo?

»Na Ministrstvo za infrastrukturo smo julija letos vložili pre-

dlog za sklenitev dodatka h koncesijski pogodbi za podaljšanje rudarske pravice za raziskovanje in izkoriščanje energetske mineralne surovine v Šaleški dolini za 18 mesecev, kar omogoča PKP9, hkrati pa tečejo vse aktivnosti za pridobitev soglasja za dvajsetletno podaljšanje koncesijske pogodbe, ki bo ustrezno prilagojeno letnici zaprtja in Zakonu o postopnem zapiranju Premogovnika Velenje.«

Kakšna bo dinamika zaposlovanja v Skupini PV v prihodnjih letih?

»Bistvenega zmanjševanja na delovnih mestih za potrebe osnovne dejavnosti ne pričakujemo. Letos smo do zdaj v Premogovniku Velenje na novo zaposlili 74 sodelavcev, v celotni Skupini 109 (od tega 74 v PV, 30 v HTZ, 3 v družbi Sipoteh in 2 v PLP). Podobno načrtujemo tudi v bodoče, saj bomo v veliki meri nadomeščali upokojevanja, poleg tega pa imamo v teku projekte, ki za izvedbo zahtevajo dodatno delovno silo. Dva izmed njih sta projekta velikih sončnih elektrarn Prapretno in Zlatoličje, ki ga izvaja družba HTZ, zato bo priložnosti za nove zaposlitve v celotni Skupini Premogovnik Velenje kar nekaj. Naš cilj je zaposlovati aktivne posameznike, ki imajo željo po strokovnem in osebnem napredku.

Ugašanje premogovništva bo sicer imelo neposreden vpliv na več kot 10.000 ljudi v regiji, zato je še toliko bolj pomembno sistematično, postopno in dolgoročno prestrukturiranje Premogovnika Velenje. Imamo znanje in izkušnje na številnih področjih, ne samo na področju premogovništva, zato bi bilo neodgovorno, če bi dovolili, da ta znanja in izkušnje izginejo.«

Kakšen je pogled v leti 2022 in 2023, katere so ključne aktivnosti, ki potekajo?

»Zagotavljanje načrtovane proizvodnje bo naša glavna naloga in osrednji fokus tudi v prihodnje. Na proizvodnem področju

v prihodnjih dveh letih načrtujemo izkop v višini 2,8 milijona ton premoga letno. V letu 2022 bomo pridobivali premog iz petih odkopov; dva (-110/B in G4/C) že danes obratujeta, odkop na k.-110/D bo začel in zaključil odkopavanje v prihodnjem letu, na odkopih -110/C in CD4/G pa bomo začeli z odkopavanjem v zadnjem delu leta 2022 in zaključili v drugi polovici leta 2023. Ena izmed ključnih aktivnosti v letu 2021 je bila izdelava analize scenarijev obratovanja Premogovnika Velenje, kar je bilo nujno potrebno zaradi številnih sprememb, ki so se in se še bodo na energetskem področju zgodile v prihodnjih letih in posredno ter neposredno vplivajo in se odražajo v delovanju Premogovnika Velenje.

V letu 2021 smo se, poleg zahvalne proizvodnje, največ časa ukvarjali s pripravo podlag za Zakon o postopnem zapiranju Premogovnika ter s pisanjem nove strategije razvoja podjetja za obdobje 2022–2027. Pripravljen imamo nabor projektov, s katerimi bomo ohranili delovna mesta v Šaleški dolini, v kateri imamo veliko tehnološkega in strokovnega znanja, kar je velik potencial za nove projekte in nove izzive.

Energetska lokacija PV ponuja številne priložnosti za razvoj novih dejavnosti, podjetij, delovnih mest s področja energetike, reciklaže, na področju remonta težke mehanizacije. Tudi jezero ponuja številne priložnosti, pa ne le s turističnega vidika – solarni paneli, vrtine; izkoriščanje termalnega in hidro potenciala, fotovoltaika na pridobivalnem prostoru, znanja s področij predorogradnje, geotehnike, strojništva, elektrotehnike, IT-tehnologije. Verjamemo, da bodo ob zaključevanju odkopavanja premoga zaposleni s temi znanji preko različnih prekvalifikacij pomemben člen novih uspešnih zgodb.«